

Fővárosi Ítéltábla

8.Pf.20.458/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Benn András Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Benn András ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek – a Balogh, Bihary, B. Szabó, Jean, Zalavári és Társai Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Szigeti-Szabó Andrea ügyvéd) által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen szerzői jogdíj és sérelemdíj megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék az 1/C.P.20.729/2019/53. számú végzésével kijavított, 2021. március 9. napján kelt 1/C.P.20.729/2019/50. számú ítélete ellen az alperes 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, a felperesnek a szerzői jogdíj jogcímén előterjesztett keresetét elutasítja és a felperest arra kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000 (Négyszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltséget. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 200.000 (Kétszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 73.434 (Hetvenháromezer-négyszázharmincnégyszézer) forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes amatőr fotós, aki 2009-ben egy ausztráliai utazásáról fényképeket készített. E képekből az alperes által üzemeltetett www.alperesi.hu internetes oldal neve .hu internetes oldalról letölthető fotókönyv-készítő program segítségével fotókönyvet is összeállított. Az alperes a felperesi fotók egy részét felhasználva saját mintakönyvet állított össze, amelyet 2013 januárjától 2018 januárjáig mintaként a budapesti KTban és egy hatvani,

valamint egy gödöllői M. drogériában található alperes által üzemeltetett fotópulton - fotókönyv szolgáltatásának reklámozása céljából - elhelyezett. Az alperes fotókönyvében a felperesi fotók közül 125 kép szerepelt, a felperes neve nem került feltüntetésre. A felperes 2017. december 5-én írásbeli felszólítást küldött az alperesnek, amelyben a fotókönyvek visszahívását és megsemmisítését kérte. Az alperes 2018 januárjában visszahívta a fotókönyveket és rendelkezett azok megsemmisítéséről.

[2] A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy a felperes 128 fotóját engedély nélkül, saját, reklámcéllal összeállított mintakönyvében felhasználta, azt nyilvánosságra hozta, partnerüzleteiben kiállította és többszörözte, megsértette a felperesnek a nyilvánosságra hozatalhoz, kiállításához, többszörözéshez és a névfeltüntetéséhez fűződő jogait. Kérte annak megállapítását is, hogy az alperes azzal, hogy a felperes 128 darab fényképét és az abból készített fotókönyvet, mint gyűjteményes művet átszerkesztette, megszegte a mű egységének védelmére vonatkozó szabályokat. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől és szerzői jogdíj címén 1.011.219 forint megfizetésére kötelezését. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperes azzal, hogy a felperes nevét nem tüntette fel az általa elkészített mintakönyvben, megsértette a felperes névviseeléssel kapcsolatos személyhez fűződő jogát, továbbá a szerzői jogait. Ezzel összefüggésben 2.022.438 forint sérelemdíj megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy az alperes sem a fotók felhasználására, sem a fotókönyv, mint gyűjteményes mű felhasználására, illetve annak átszerkesztésére nem volt jogosult. Előadta, hogy a fotók kidolgozásának és a felperesi fotókönyv megszerkesztésének időpontjában testvére - B.Z. - az alperes munkavállalója volt, a fotókönyv összeállítására az alperes alperes által üzemeltetett.hu honlapján található program segítségével, és a felperes testvére, mint az alperes munkavállalója részére biztosított kedvezményes lehetőség felhasználásával került sor. Keresetének összecszerúségét a HUNGART 2017-es díjszabásában foglaltakra alapította. A sérelemdíj összecszerúségével kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy az alperes évekig használta a jogellenesen összeállított mintakönyvet reklámcéllal, több forgalmas üzlet fotópultján.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a felperesi fotókat felhasználva saját fotókönyvet állított össze, amelyet 2013 januárja és 2018 januárja között reklámozás céljából több helyen kiállított. Vitatta azonban, hogy a felperes fotói, illetőleg a felperesi fotókönyv a felperes szerzői műve lenne, továbbá, hogy az alperes felhasználási engedély hiányában készítette volna el a saját mintakönyvét. Állította, hogy a mintakönyvben található fotókat digitális formátumban akkori munkavállalójától, B.Z.tól, a felperes testvérétől kapta, és alappal feltételezte, hogy nevezett személynek a fényképek szerzője a felhasználásra engedélyt adott. Vitatta továbbá a díjigény összecszerúségét is, arra hivatkozással, hogy a HUNGART díjközleménye csak kiindulási alapként vehető figyelembe, továbbá a díj összegének meghatározásakor tekintettel kell lenni arra is, hogy a szerző nem professzionális fotós. Állította az alperes az ellenkérelmében, hogy a felperes személyiségi jogai nem szenvedtek olyan mértékű sérelmet, amely sérelemdíj indokaként szolgálhatna.

[4] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével megállapította, hogy az alperes 2013. januárja és 2018. januárja között azzal, hogy a felperes 125 db fotóját - a felperes nevének feltüntetése nélkül - az alperes saját mintakönyvében nyilvánosságra hozta és többszörözte,

megsértette a felperes szerzői jogait, ezért eltiltotta az alperest a további jogsértéstől. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 917.922 forintot, míg ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A törvényszék arra kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 167.018 forint perköltséget. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdés i) pontjára, 10. § (1) bekezdésére, 12. § (1) bekezdésére, 13. §-ára, 16. § (1), (4), (6) bekezdésére, 17. § a), f) és g) pontjaira, 18. § (1) bekezdés b) pontjára, 29. §-ára, 42. §-ára, 45. §-ára, 69. § (3) bekezdésére, 94. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira, valamint (2) bekezdésére, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésére, 2:43. § f) pontjára, és 2:52. § (1)-(3) bekezdéseire alapította.

[5] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen abban a kérdésben foglalt állást, hogy a felperes által készített fotókhoz és az abból összeállított fotókönyvhöz kapcsolódik-e szerzői jogi jogvédelem. E körben kirendelte a Szerzői Jogi Szakértő Testületet szakvélemény elkészítésére. Határozatában utalt az SZJSZT szakvéleményében foglaltakra, amelyben a Testület megállapította, hogy a szakvélemény alapját képező valamennyi fénykép teljesíti a szerzői jogi védelemhez szükséges egyéni eredeti jelleget, azaz a felperes által készített, és az alperes által a saját fotókönyve összeállításához felhasznált fényképek szerzői jogi védelem alatt álló fotóművészeti alkotásnak tekintendők. Emellett a Testület álláspontja szerint a felperesi fotókönyv önállóan is szerzői jogvédelem alatt áll, mint gyűjteményes mű. A fotókönyvek címlapjai és a belső oldalak összehasonlítása alapján az SZJSZT azt állapította meg, hogy az alperesi mintakönyv az eredeti képek minimális színbeli eltéréssel, és tördelési, szerkesztési különbségekkel az alperesi fotókönyvben változtatás nélkül felhasználásra kerültek. Megállapította azt is a Testület, hogy az alperesi mintakönyvben szereplő fotók és a felperesi fotókönyvben található fényképek - 5 kivételével - többségében azonosak, ugyanakkor a fotókon végzett apróbb módosítások nem érik el az átdolgozás szintjét. Tekintettel arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület megállapításait a felek a fotók keletkezési idejét és a szerzői minőséget illetően nem vitatták, az elsőfokú bíróság ezért a Testület vonatkozó megállapításait elfogadva arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi fotók szerzői jogi műveknek, a fotókönyv pedig gyűjteményes műnek tekintendő és ekként önálló szerzői jogi védelem alatt áll.

[6] A törvényszék rögzítette, hogy írásbeli felhasználási szerződés a felek között nem vitásan nem jött létre, szóbeli, B.Z.nak adott engedély pedig nem nyert bizonyítást. Ez utóbbi azonban annak megléte esetén is - az írásba foglalás elmaradása miatt - alaki okból érvénytelen lenne. Mindezekből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az alperes engedély nélkül használta fel a felperes szerzői műveit.

[7] Utalva a szakértői vélemény megállapításaira az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperesi és az alperesi fotókönyv között csak apróbb, nagyításbeli, tördelési és szerkesztési különbségek láthatók, a fotók és azok sorrendje szinte változtatás nélkül azonos, az apróbb módosítások pedig az átdolgozás szintjét nem érik el, így a művek átdolgozása nem állapítható meg.

[8] A törvényszék elfogadta a felperes B.Z. tanúvallomásával alátámasztott állítását, mely szerint a felperesi fotókönyv korábbi, mint az alperes mintakönyve, így a felperesi fotókönyv a törvényszék álláspontja szerint az alperesi könyvet megelőzően készült.

[9] Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a felperes fotókönyvének átszerkesztése, átdolgozása nem történt meg, ezért a felperesnek az Szjt. 13. §-ában foglalt - a mű egységének védelméhez fűződő - szerzői joga sérelmét nem látta megállapíthatónak.

[10] Arra tekintettel, hogy az alperesi fotókönyv, amely a felperesi fotókönyv átdolgozás nélküli átvételének minősül, nem vitatottan több helyen kiállításra került, az elsőfokú bíróság a felperesnek, mint szerzőnek a mű nyilvánosságra hozatallal kapcsolatos joga megsértését megállapította.

[11] Megállapíthatónak látta a többszörözéshez fűződő szerzői jogok megsértését is arra alapítva, hogy a felperesi fotókönyv átdolgozás nélküli, lényegében azonos példányát az alperes több helyen reklámozás céljából kiállította.

[12] Tekintettel arra, hogy az alperes nem vitatta, hogy sem a felperesi fotókból összeállított mintakönyvön, sem az egyes fotókon a felperes neve nem került feltüntetésre, így a törvényszék álláspontja szerint sérült a felperesnek a névfeltüntetéséhez fűződő szerzői joga is.

[13] Az elsőfokú bíróság nem látta bizonyítottnak ugyanakkor a kiállításához és a mű egységének védelméhez fűződő jogok megsértését, hangsúlyozva, hogy a reklámcélból az üzletekben kihelyezett mintakönyv nem minősül a mű kiállításának, a mű egysége pedig a már korábban kifejtettek szerint nem csorbult.

[14] A felperes szerzői jogdíj iránti igényének megállapításakor az elsőfokú bíróság a HUNGART díjszabásból indult ki, amelyből a nyomtatott könyvre vonatkozó, és 500 példányszám alatti díjtarifát vette figyelembe. Mérlegelte, hogy a jogsértésre nem profi fotóművésszel szemben került sor, de figyelembe vette, hogy az öt éven keresztül folyt, több nagy forgalmú üzlethelyiségen belül. Tekintettel volt arra is, hogy a jogsértés 122 fotó és az azokból készült gyűjteményes mű tekintetében állt fenn. Mindezek figyelembevételével a felperest megillető szerzői jogdíjat a tarifátáblázat adatai alapján 1/8 oldalméretig 930 forintban, 1/4 oldalméretig 1.720 forintban, 1/2 oldalméretig 4.200 forintban, 1 teljes oldalméretig 5.340 forintban, dupla oldalméret tekintetében pedig 8.250 forintban állapította meg, és a HUNGART 2017-es díjszabását figyelembe véve a jogdíj összegét 276.340 forintban határozta meg. Figyelembe vette a törvényszék, hogy reklámcélú felhasználás esetén a jogdíj 30%-a (79.698 forint) számításba vehető, és alaposnak találta a HUNGART díjszabás 25. pontjában szereplő, a névfeltüntetési szabályok megszegésére vonatkozó, a jogdíj 100%-át kitevő pótdíj iránti igényt, illetve a jogosulatlan felhasználás esetére előírt, a

jogdíj 100%-át kitevő pótdíj, mint átalánydíj megfizetésének kötelezettségét is. A felperest megillető szerzői jogdíj összegét így 917.922 forintban állapította meg, hangsúlyozva, hogy a felperes e tekintetben kamatkövetelést nem érvényesített.

[15] A névviselési jog és a szerzői jog, mint személyiségi jog megsértésével összefüggésben előterjesztett sérelemdíj iránti igény vonatkozásában a törvényszék a mű egységéhez fűződő szerzői személyhez fűződő jogok megsértését nem látta megállapíthatónak. Utalt az SZJSZT nem vitatott szakvéleményében foglaltakra, amely szerint a mű egysége nem csorbult, mivel az nem került átdolgozásra, a felperes pedig a nyilvánosságra hozatalhoz fűződő jogai megsértése tekintetében részletes okfejtést nem adott elő. Bár a törvényszék e tekintetben a jogsértést megállapította, a sérelemdíj megítéléséhez szükséges feltétel - a személyiséget ért nem vagyoni sérelem, amely testi-lelki változásokban, illetve a személyiséget körülvevő társadalmi, természeti környezetnek a személyiség hátrányos megváltoztatásában manifesztálódik – fennálltát nem látta megállapíthatónak, a keresetet ezért ebben a vonatkozásban elutasította.

[16] A perköltségről a 30-70%-ban megállapított pernyertesség-pervesztességi arány és a pertárgy értéke (3.033.657 forint) alapján határozott.

[17] A döntéssel szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását (helyesen részbeni megváltoztatását) és a felperes teljes keresetének elutasítását kérte.

[18] Arra hivatkozott, hogy a felperes az elsőfokú eljárás teljes időtartama alatt következetesen szerzői jogdíjként érvényesítette igényét, annak jogalapjaként az Szjt. 16. § (4) bekezdését megjelölve. A megjelölt szakasz alapján azonban szerzői jogdíj jogcímén kizárólag felhasználási engedély alapján jogosult a szerző díjigényt érvényesíteni, felhasználási engedély hiányában történő felhasználás tekintetében az Szjt. 16. § (6) bekezdése és 94. § (2) bekezdése alkalmazandó, azaz a szerző a szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést követelhet. E megállapításból okszerűen következik a fellebbezés álláspontja szerint, hogy az engedély nélküli felhasználás következtében elmaradt szerzői jogdíj az Szjt. 16. § (4) bekezdésére alapítottnak nem érvényesíthető, helyette a felperes szerzői jogának megsértésére alapítva az Szjt. 94. § (2) bekezdése szerinti kártérítési igénye keretében kérhette volna a jogsértő marasztalását. A felperes kereseti kérelmének ezen ellentmondására már a 2019. július 11. napján előterjesztett írásbeli ellenkérelmében felhívta az alperes a bíróság figyelmét, amelynek ellenére a felperes változtatlanul fenntartotta a kereseti kérelme jogalapjára vonatkozó hivatkozásait, és nem terjesztett elő az Szjt. 94. § (2) bekezdésére alapított kereseti kérelmet. Mindezek ellenére a törvényszék az ítélete indokolásának (37) bekezdésében felhívta az Szjt. 94. § (2) bekezdését is, eljárása ezzel a Pp. 342. § (1) bekezdésébe ütközött, tekintettel arra, hogy a felperes nem tett eleget a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kötelezettségének. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet sérti az Szjt. 16. §-ának (4) bekezdését, így annak az anyagi jogi felülbírálat körében való megváltoztatásának van helye az alperes fellebbezési álláspontja szerint.

[19] Eltérő értelmezés esetére - amennyiben az ítéltábla a felperes kereseti kérelmét az Szjt. 94. § (2) bekezdése szerinti kártérítési igényként is előterjesztettnek tekinti - az alperes a fellebbezésében kérte a felperes magatartását a Ptk. 6:525. §-ában szabályozott károsulti közrehatásként értékelni. E körben arra hivatkozott, hogy a felperes nem bizonyította a perben, hogy a fotókönyv az alperesi mintakönyv elkészítését megelőzően keletkezett, a fotókönyvön található vonalkódot kitakarta és nem csatolta CD lemezen a fotókönyv megrendelésekor a felperes által elkészített fotókönyv-fájlt annak ellenére, hogy az alperes erre már a 2019. július 11-én előterjesztett írásbeli ellenkérelmében felhívta a figyelmet. Ebből az következik, hogy a felperes megsértette a kármegelőzési kötelezettségét, amely alapján a kár megosztásának van helye.

[20] Az elsőfokú bíróság elmulasztotta tisztázni továbbá annak kérdését az alperes fellebbezési előadása szerint, hogy miként és kinek a magatartása következtében állt az alperes rendelkezésére a felperesi fotókönyv. Figyelmen kívül maradt az alperesi ügyvezető és Kovács-Majsa Noémi tanú arra vonatkozó nyilatkozata, mely szerint az alperesi fotószolgáltatás keretében legfeljebb 6 hónapig állnak rendelkezésre a fogyasztók által megrendelt fotók, amely tény egyebekben a felperes sem vitatott. Ebből következően a 2013. január 1. napjával megvalósult felhasználás nem jöhetett létre. Mindezekből kizárólag az a következtetés vonható le a fellebbezés szerint, hogy a felperes közrehatásával kerültek átadásra a perbeli fotók és a fotókönyv a 2013 januári alperesi felhasználást megelőzően, amely felperesi magatartás pedig szintén megalapozza a kármegelőzési kötelezettség megsértéséből fakadó felelősséget.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[22] Fellebbezéssel nem volt támadott az elsőfokú ítéletnek a felperes 2.022.438 forint sérelemdíj megfizetésére, és az ezt megalapozó jogsértések megállapítására irányuló kereseti kérelmét, valamint a szerzői jogdíj iránti igény 917.922 forintot meghaladó részét elutasító rendelkezése, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 358. §-ának (5) bekezdése alapján nem érintette.

[23] A fellebbezés részben alapos.

[24] Az elsőfokú bíróság érdemi döntését a másodfokú bíróság nagyobb részben – a szerzői jogsértést megállapító és az alperest a további jogsértéstől eltiltó rendelkezései tekintetében – osztotta. Nem értett egyet azonban az ítéltábla a törvényszéknek a 917.922 forint jogdíj megfizetésére kötelező döntésével és annak indokaival, ezért a fellebbezés alapján az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a felperes szerzői jogdíj jogcímén előterjesztett keresete teljes elutasítására látott okot az alábbiakban kifejtésére kerülő indokok alapján.

[25] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytállóan állapította meg a törvényszék ítéletében, hogy az alperes 2013. januárja és 2018. januárja között azzal, hogy a felperes 125 db fotóját – a felperes nevének feltüntetése nélkül – saját mintakönyvében nyilvánosságra hozta és többszörözte, megsértette a felperes szerzői jogait, és erre tekintettel megalapozottan tiltotta el az alperest a további jogsértéstől.

[26] Bár az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte, azonban külön nem érvelt a felperesi fotók és az abból összeállított fotókönyv, mint gyűjteményes mű – Szerzői Jogi Testület véleménye alapján megállapított - szerzői mű jellege, valamint az elsőfokú bíróság által megállapított alperesi jogsértések tekintetében, csak annyiban, hogy kérte a felperes magatartását a Ptk. 6:525. §-ában szabályozott károsulti közrehatásként értékelni. Mindezek következtében a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet vonatkozó megállapításait nem vitatottnak tekintette, és e körben mindössze visszautal az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes indokokra azok szükségtelen megismétlése nélkül.

[27] A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta azonban az elsőfokú bíróságnak az alperest 917.922 forint szerzői jogdíj megfizetésére kötelező döntését, mert egyetértett az alperes fellebbezésével abban, hogy a felperes szerzői jogdíjra a megállapított jogsértés következtében nem jogosult.

[28] Ahogy erre helytállóan utalt az alperes a fellebbezésében, a felperes keresete jogalapjaként egyértelműen az Szjt. 16. § (4) bekezdését jelölte meg, amelynek rendelkezése szerint szerzői jogdíj jogcímén kizárólag felhasználási engedély alapján jogosult a szerző díjigényt érvényesíteni. Helyesen hivatkozott arra is a fellebbezés, hogy felhasználási engedély hiányában történő felhasználás tekintetében az Szjt. 16. § (6) bekezdése és 94. § (2) bekezdése alkalmazandó, azaz a szerző a szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést követelhet.

[29] A Fővárosi Ítéltábla kiegészíti ezt azzal, hogy jogainak megsértése – a mű engedély nélküli felhasználása – esetén a szerző az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontjában szabályozott gazdagodás visszatérítése iránti igényvel is élhet, mely gazdagodás minimuma – a kialakult töretlen ítélkezési gyakorlat szerint – a megfizetni elmulasztott szerzői jogdíj mértéke, azzal azonban, hogy a szerző az ezen felüli gazdagodás visszatérítésére is igényt tarthat annak bizonyítottága esetén, illetve az Szjt.-ben szabályozott személyhez fűződő joga megsértése esetén sérelemdíjat is követelhet a polgári jog általános szabályai szerint. A felperes sérelemdíj iránti igénye és az ennek alapjául állított jogsértések megállapítása iránti kereseti kérelme – erre irányuló fellebbezés hiányában - jogerősen elutasításra került, ezért az elsőfokú ítélet vonatkozó rendelkezéseit az ítéltábla nem érintette, míg a felperes gazdagodás visszatérítése iránti igényvel nem élt. Keresetét kizárólag és következetesen az Szjt. 16. §-ára alapította, amely – ahogy arra helytállóan hivatkozott a fellebbezés – a felhasználási engedély fejében járó díjról rendelkezik az alábbiak szerint.

[30] Az Szjt. 16. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető. Az Szjt. 16. § (4) bekezdése szerint - ha e törvény másképp nem rendelkezik - a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. Ha a törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes.

[31] A perbeli esetben a per tárgyát képező fényképfelvételek és fotókönyv tekintetében érvényes felhasználási szerződés bizonyosan nem jött létre, ezért az Szjt. ismertetett rendelkezései nem alkalmazhatóak. Az alperes a 2019. július 11. napján előterjesztett írásbeli ellenkérelmében már kifejtette a felperes kereseti kérelmének ezen ellentmondásával kapcsolatos aggályait, ennek ellenére a felperes változatlanul fenntartotta az Szjt. 16. § (1) és (4) bekezdésére történő hivatkozásait, és nem terjesztett elő az Szjt. 94. §-ában szabályozott, a szerzői jog megsértése esetére érvényesíthető polgári jogi jogkövetkezményekkel kapcsolatos kereseti kérelmet.

[32] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a Pp. 2. § (2) bekezdése alapján a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. E rendelkezéssel összhangban írja elő a Pp. 342. § (3) bekezdése kógensen, hogy törvény eltérő rendelkezése hiányában az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított. E rendelkezések egybevetéséből következően a bíróság az érvényesíteni kívánt joghoz kötve van, amiből következik az is, hogy ítélete meghozatalakor a keresettel érvényesíteni kívántnak megjelölt jog az irányadó.

[33] Az elsőfokú bíróság eljárása az ismertetett törvényi rendelkezésekbe ütközött, amikor olyan jog alapján találta a felperes keresetét részben megalapozottnak, amelyre a felperes nem hivatkozott.

[34] A kifejtettek következtében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, annak fellebbezett rendelkezései közül a felperesnek a szerzői jogdíj címén előterjesztett kereseti kérelmét is elutasította a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[35] Mindez érintette a felek pernyertességnek arányát, amelyet, és a felek által előlegezett költségeket figyelembe véve a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdése és 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint 3. § (2) és (5) bekezdése továbbá a 4/A. § (1)

bekezdése alapján mérlegeléssel, az elvégzett tevékenységgel arányban állóan megállapított 400.000 + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

[36] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ennek következtében a másodfokú eljárásban teljes egészében pernyertes lett. Az alperes a másodfokú eljárásban csatolta a 31/2017. (XII.27.) IM rendelet által rendszeresített költségjegyzéket, költségeit a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésében írtak szerint kívánta felszámítani, igényét összecszerűen megjelölte. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően a felperest kötelezte az alperes által felszámított 200.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és az alperes által lerótt 73.434 forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2021. szeptember 9.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Karaszi Margarita s.k.
bíró